

Круне Бохемије, у коме је предвиђена одредба за институт који се може схватити као рудиментарна уставна жалба.

2. Наш историјски пут до оцене уставности Наше друго заједничко историјско искуство повезано је са нашим заједничким путем ка судској оцени уставности, који се одликује узајамним утицајем у необичним условима комунистичког друштвеног поретка, са њему својственом теоријом јединства власти и владавином једне политичке партије. Звучи и револуционарно и невероватно једноставно, баш као и суштина српске правописне реформе коју је осмислио Вук Караџић – пиши као што говориш, читај као што је написано. Његове речи са захвалношћу памти свако ко учи српски језик. У случају који се тичао заштите верских слобода, могло се обратити „браниоцима“. У складу са чланом 62. Конфедерације, они су били обавезни да саслушају случај, те да се обрате владару или гувернерима владара појединачних земаља Круне Бохемије, како би у року од шест недеља био одређен правни лек. Уз мало маште, правила налик идеји поделе власти, идеји „мешовите владе“, основној улози скупштина земаља које су чиниле Круну Бохемије, зачецима начела „нема таксе без представника“, праву на отпор, одбијању тада прокламованог правила *princeps legibus solutes* (владар је изнад закона), верским слободама, појму општег добра, могу се наћи међу принципима који су регулисали радни механизам овог зачетка модерне државе, уз мало маште. Међутим, питање је у којој мери се такво виђење заиста уклапа у оно што су њени аутори намеравали те 1619. године. Како је важио само неколико месеци, документ није имао прилику да докаже у којој мери се заиста радило о нереаланом и узалудном покушају. Чињеница да су у Чехословачкој између 1948. и 1989. године постојале различите политичке партије, небитна је с обзиром на њихов значај.

Вреди поменути, иако је мало познато, да је уставно судство као специјализована функција државе установљено

29. фебруара 1920. године, а да је Чехословачка Уставна повеља била први документ у свету који је експлицитно установио посебно државно тело, први пут га означивши као Уставни суд, опредељено да одлучује о уставности закона које је доносио парламент. Његов задатак био је да обезбеди уставност закона и мера са законском снагом, како је уређено Уставном повељом од 29. фебруара 1920. године, у члану 1: „Доношење закона који су у сукобу са уставном повељом или законима који је могу заменити или допунити, неважеће је. Уставна повеља се може изменити или допунити једино законима посебно означеним као Уставни закони,“ и у члану 2: „Уставни суд ће одлучивати да ли су закони Републике Чехословачке и Кнежевине Карпатске Рутеније (Русинија) у складу са чланом 1“.

Ова законска одредба остала је готово непозната. Знатно касније, октобра 1920. године, појавила се аустријска законска одредба, мада и у знатно